

References:

1. National Agency on Corruption Prevention. ANTI-CORRUPTION STRATEGY FOR 2021-2025. URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/Anti-corruption-Strategy-for-2021-2025.pdf>.
2. Korystin O.Ye. 2020, Chapter 4. State Legal Police of Scientific Prediction. Public administration in the digital economy, monograph, Tallinn, Scientific Center of Innovative Researches OU, DOI: 10.36690 PADE.
3. Drozd O. Nykytiuk Y. Dorofeieva L. Andriiko O. and Sabluk S. 2020, High AntiCorruption Court of Ukraine: the peculiarities of establishment and the first results, Amazonia Investiga, vol. 9 (29), pp. 170–178, DOI: 10.34069/AI/ 2020.29.05.20.

Худолей О.,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
Національної академії внутрішніх справ
Консультант з мови: **Козубенко І.**

ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У КУРСАНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ

На сучасному етапі реформування української системи вищої освіти відбувається переорієнтування усіх вищих навчальних закладів (надалі – ВНЗ) на компетентнісно-зорієнтований підхід. Метою компетентнісно-зорієнтованого підходу є розвиток та формування в осіб, які навчаються, певних типів, видів і підвидів компетентностей шляхом комплексного засвоєння необхідних знань і способів практичної діяльності. Враховуючи специфіку підготовки курсантів ЗВО МВС України, йдеться про розвиток і формування у них професійно-психологічної готовності, здатності та спроможності ефективно, продуктивно, компетентно та кваліфіковано виконувати професійні функції на основі набутих ними знань, умінь, навичок та практичного досвіду.

Психологічна компетентність – це здатність особи ефективно застосовувати структуровану систему знань про людину як індивіда, суб'єкта праці й особистість, як у власній життєдіяльності, так і професійній або іншій взаємодії. Високий рівень психологічної компетентності забезпечує успішну діяльність і взаємодію в системах «людина – людина», «людина – колектив», «людина – більші соціальні групи».

Складовими, що детермінують психологічну компетентність поліцейського, є взаємозалежні та взаємообумовлені між собою професійно важливі: знання, уміння, навички, звички, якості, здібності, мотивація, професійно-психологічна готовність та досвід. Тому, здійснюючи підготовку фахівців для правоохоронних органів, необхідно чітко розуміти що саме необхідно формувати та розвивати у осіб, що навчаються.

Курсант ЗВО МВС України повинен знати – соціально-психологічні закономірності взаємозв'язку соціального і психологічного; структуру психіки людини; рівні розвитку та форми прояву психіки людини; психологічні особливості психічних пізнавальних процесів, властивостей та станів; основні характеристики та умови розвитку когнітивної, регулятивної та афективної сфер особистості; сутність і специфіку психічного відображення дійсності; характеристику неусвідомлюваних психічних явищ; індивідуальнотипологічні властивості особистості (темперамент, характер, здібності); характеристики характеру та темпераменту; стратегії, стилі та форми людської поведінки; причини людської поведінки; вікові особливості людини; особливості та класифікацію соціальних настановлень; види криз та особливості їх протікання; соціально-психологічні закономірності взаємодії особистості та соціуму; закономірності та механізми соціалізації особи; зміст, психологічні механізми та умови розвитку свідомості та самосвідомості людини; емоційний, когнітивний, поведінковий аспекти міжособистісних відносин; систему соціальних та індивідуальних значень (ролі, норми, цінності, символи тощо); психологічні особливості малої та великих груп, групової взаємодії та

масових явищ; соціальнопсихологічні механізми сприйняття людини людиною; статус особистості в структурі міжособистісних відносин; механізм соціальної регуляції поведінки особистості; мотиви соціальної поведінки; моделі просоціальної мотивації; міжособистісні ролі в групі; методи та прийоми психологічного впливу на особу та ін.

Курсант ЗВО МВС України повинен уміти:

- аналізувати, узагальнювати та розуміти вчинки людей;
- визначати психологічні особливості, форми та стратегії поведінки різних категорій осіб;
- виділяти, аналізувати соціально-психологічні проблеми;
- визначати особливості утворення малої та великої груп, механізми динаміки цих груп;
- визначати чинники та динаміку групових процесів;
- визначати способи взаємодії особистості та соціуму;
- визначати способи управління індивідом і групою;
- обирати ефективні, адекватні ситуації, правомірні та раціональні форми та стратегії власної поведінки;
- враховувати й створювати психологічні умови для ефективного вирішення поставленого юридичного завдання;
- підбирати адекватні та ефективні способи вирішення соціально-психологічних проблем;
- ефективно долати критичні ситуації та ін.

Курсант ЗВО МВС України повинен уміти:

- визначати психологічні закономірності стосунків та поведінки суб'єктів професійної діяльності;
- враховувати закономірності пізнавальних процесів суб'єктів професійної діяльності;
- вибрати найефективнішу форму та стратегію поведінки під час здійснення професійних функцій;
- прогнозувати розвиток психологічно напруженої ситуації або подій;
- знаходити, адекватно оцінювати та пояснювати причини й мотиви поведінки суб'єктів професійної діяльності.

Миттєве психологічно ефективне налаштування поліцейського на певну ситуацію визначається навичками. А ефективність стратегій взаємодії зі соціумом, враховуючи його індивідуально-психологічні характеристики виражається у звичках. Психологічну компетентність детермінують також здібності (загальні та спеціальні). Загальні здібності курсанта ЗВО МВС України забезпечують відносну легкість і продуктивність у засвоєнні загальних психологічних знань і умінь та при виконанні професійної діяльності. До спеціальних здібностей курсанта ЗВО МВС України слід віднести:

- прогностичні – здатність курсанта передбачати можливі відхилення, небажані явища та наслідки й ін.;

- стратегічно-тактичні – здатність курсанта планувати професійну діяльність, обирати адекватні форми, засоби, методи та прийоми для ефективного здійснення професійної діяльності;

- оцінні – здатність курсанта виявляти, визначати ефективність того чи іншого методу чи прийому, що застосовується в професійній діяльності, визначати наслідки власної діяльності та поведінки;

- діагностичні – здатність курсанта визначати характерологічні особливості та поведінкові прояви суб'єктів професійної діяльності, здійснювати візуальну психодіагностику неправди, нещирості;

- акторські – здатність курсанта до рольового перевтілення, імпровізувати; не показувати справжнє ставлення до суб'єкта професійної діяльності;

- перцептивні – здатність курсанта проникати у внутрішній світ суб'єктів професійної діяльності, відчувати та розуміти їх психічні стани; адекватно інтерпретувати їх поведінку;

- комунікативні – здатність курсанта встановлювати психологічний контакт;

- корегувати і управляти процесом взаємодії; «слухати, чути та почути»; коротко, чітко і ясно говорити по суті; викликати довіру;

- організаторські – здатність курсанта визначати головні та невідкладні завдання діяльності; планувати й організовувати професійну діяльність;

– лідерські – здатність курсанта здійснювати психологічний вплив на суб'єктів професійної діяльності, регулювати взаємовідносини

– мобілізаційні – здатність курсанта до самоорганізації, підтримки власного професійного інтересу до професійної діяльності, емоційно-вольової саморегуляції.

Провідними професійно важливими якостями, що детермінують психологічну компетентність, є групи лідерських, комунікативних, моральних, емоційно-волевих, соціально-спрямованих якостей.

Мотивація визначається у: а) бажанні курсанта бути психологічно грамотним; б) потребі досягати успіху; в) мотивах покращувати власний престиж та престиж Національної поліції; професійно самореалізовуватися, досягати кращих колективних та власних результатів.

Отже, розвиток та формування того чи іншого різновиду компетентності у курсанта ЗВО МВС України є дуже важливим у системі підготовки фахівців для органів та підрозділів МВС України. Тому, необхідно визначити перелік видів і підвидів компетентностей, які повинні бути сформовані у поліцейського (представника певної професії); розробити компетентнісну модель фахівця певної поліцейської професії та побудувати ідеальний, оптимальний та мінімальний компетентнісний профіль фахівця; удосконалити нормативно-правове регулювання діяльності та підготовку фахівців для органів та підрозділів МВС України; запровадити високоефективні форми, методи та прийоми розвитку особистісної спроможності кваліфіковано здійснювати правозастосовну діяльність.

Список використаних джерел:

1. Цільмак О.М. Професіогенез компетентності фахівців кримінальної міліції: теорія та практика: монографія. Одеса: РВВ ОДУВС, 2011. 432 с.

2. Sereni-Massinger C., Wood N. Linking Educational Institutions with Police Officer Training Programs. *Journal of Education and Learning*. 2016. Vol. 10, No. 2. P. 139–146. <http://dx.doi.org/10.11591/edulearn.v10i2.3443>.

3. Vodde R. F. Andragogical Instruction for Effective Police Training. Amherst, N. Y. : Cambria Press, 2009. 468 p.

Tsiapkalo Y.,
student of the National
Academy of Internal Affairs
Language adviser: **Hipska T.**

HUMAN RIGHTS VIOLATIONS DURING THE MARTIAL LAW IN UKRAINE

The military conflict in Ukraine, which began in 2014 and escalated into a full-scale war in 2022, has become one of the greatest humanitarian disasters of our time. In addition to the enormous human losses and destruction of infrastructure, this conflict is accompanied by massive violations of fundamental human rights and freedoms guaranteed by international law.

The issue of respect for human rights during armed conflicts is extremely relevant both from the point of view of the humanitarian crisis and the need to hold the perpetrators accountable. Systematic human rights violations, such as the killing of civilians, torture of prisoners, enforced disappearances, large-scale deportations, and other crimes committed in the course of the conflict, pose a serious threat to the international legal order and require serious solutions from the global community.

Today's speech before you is a reminder of the importance of working together, uniting and making difficult decisions in countering the violation of basic human rights and freedoms during war.

Russia's full-scale invasion of Ukraine in February was a violation of the UN Charter and an act of aggression, a crime under international law. Russian forces conducted indiscriminate attacks resulting in thousands of civilian casualties, amid mounting evidence of other crimes including torture, sexual violence and unlawful killings. Almost 8 million Ukrainians, mostly women, children and older people, left the country, creating the largest refugee population in Europe since the Second World War. Almost 7 million were estimated to be displaced within the country [1].